

Kommunerne, naar man overhovedet vil have Ejendomsstat. Det er en Tanke, som har været udstødt ved forskellige Lejligheder, og saa i det andet Ting, nemlig den, at man skulde se at fiksure den nuværende Hartkornstat. Jeg ved ikke, om man ikke ved at udarbejde denne Tanke nærmere, kunde komme ind paa et ganske brugeligt System. Det forekommer mig at være nogenlunde simpelt at sige: Vi tage et Gennemsnit af det, der i de sidste 10 Aar eller, hvis man vil være meget kulant, i de sidste 20 Aar, er lignet paa Hartkornet i den paagældende Kommune og paa den paagældende Ejendom. Derved saa vi, om man vil kalde det, den kommunale Gammelstat, der hviler paa denne Ejendom. Den vil være et Fiksum ligesom Gammelstaten til Staten, og den faar Kommunen forlovs. Naar der saa bliver Tale om at paaligne, hvad der i øvrigt behøves, og som skal lignedes baade paa Hartkorn og paa Formue og Lejlighed, saa stiller man Jordbruget og Bygningerne aldeles lige, og saa kommer Bygningsskylden til at spille sin Rolle. Jeg tror ikke, at den Tanke var upraktisk; den vilde være retfærdig, og den vilde forhindre dette, at man begunstiger en af Kommunens Klasser til Stede for en anden. Det er der ingen Tvivl om, at man gør. Naar man mener, at Bygningsskylden kan ramme uretfærdigt, tænker man naturligvis ikke paa, som det ærede 6te Medlem for 2den Kredts (P. G. C. Jensen) sagde: „Disse Villabeboere“, de have formodentlig Naad til at betale det, det er en Sukkus, saa lad dem betale det. Om det skal være Grundstat, er et Spørgsmaal for sig; de kunde maasse bedre rammes af en Formue- og Lejlighedsstat. Det er imidlertid rent forsvindende. Det, man kommer til at ramme her, det er, hvad der ogsaa er blevet fremhævet under Debatten, Boligen, den nødvendige Bolig, det, som er den første Livsfornødenhed, som man ellers altid er enig om, at man skal fremme, den Ting, at navnlig Smaamanden og Arbejderstanden faar luftige, gode og sunde Boliger. Her gaar man hen og lægger en ny Stat, som i mange Tilfælde netop vil komme til at ramme den fattige Mand's Bolig. Den ærede Minister foreslaar den Regel, at der kun skal undtages 1000 Kr., som kunne trækkes fra Assurancesummen. Meget vilde være bundet, naar man satte disse 1000 Kr. op f. Eks. til 3—4000 Kr., derved vilde jo i Reglen et Hus, der passende kunde være Bolig for en eller maasse for to Arbejderfamilier, blive fri for denne Stat; men dette Beløb 1000 Kr. er for farrigt, det maa vi højere op med. Men, som det ærede Medlem fra 2den Kredts (P. G. C. Jensen) i Saar fremhævede,

Ulemperne komme frem ved Arbejderboliger, der bygges som et Komplex, eller ved enkelte Bygninger, der kunne rumme 10—12—16—20 Arbejderfamilier, og der maatte der ogsaa gives Moderation. Jeg kan heller ikke se, at det kan medføre nogen Vanskelighed.

Der er et Hovedpunkt ved Bygnings-skylden, som jeg vil fremhæve, da jeg ikke har set det fremhævet andet Sted fra, og jeg vil gerne bede det kommende Udvalg have sin Opmærksomhed henvendt derpaa. Der staar i § 28: „Bygningens Statteverdi er dens Værdi som Nybygning med Fradrag af et passende Beløb for Forringelse ved Brug og Ælde“. Dernæst siges der, at man som Regel gaar ud fra Assuranceværdien, men at dog baade Ejeren, Brugeren og Sogneraadet kunne forlange en Burdering. Det kan nu alt sammen være meget rigtig. Men naar man nu kommer til det Spørgsmaal: Burdering, naar altsaa Ejeren mener, at den Assurance, der er paa Bygningen, er meget for høj og ønsker en Burdering, saa maa man jo give Regler for Burderingsmændene, om hvem der udførlig handles i § 29, Regler for, hvorledes de skulle vurderes, hvilke Hensyn de skulle tage ved Burderingen. Men det findes der ikke et Ord om i § 29. Derimod findes der i § 28 disse Udtryk, at det er Bygningens Værdi som Nybygning med Fradrag af Forringelse ved Brug og Ælde. Ja, Forringelsen ved Slid og Ælde maa det altsaa være tilladt at fradrage, men naar man siger, at det skal være Værdien som Nybygning, saa er der der et Moment, som jeg finder, at der ikke er taget Hensyn til. Det er den Verdiforringelse, som ved saadanne Bygninger paa Landet meget ofte kan være en Følge af Konjunkturforandringer, og ikke alene disse, men ogsaa, naar det Brug, som Bygningen er bygget for, viser sig at være urentabelt, saa at Ejeren maasse slet ikke kan bruge Bygningen efter dens oprindelige Bestemmelse. Det er jo noget, der viser sig ved alle Slags Bygninger, ved Bygninger, som Haandværkere have opført, men fremfor alt ved Fabriker og industrielle Anlæg. En Mand har altsaa der bygget en Fabrik, som maasse gaar godt i nogle Aar, men saa viser det sig, at nu kan det ikke gaa længere, den kan ikke drives paa det Sted, den maa flyttes til en Kjøbstad, en Jærnbane-station o. s. v., det kan ikke længere blive ved paa den Maade, og som Følge deraf have disse vidtløftige Bygningskomplekser omtrent ingen Værdi. Skulde saa den Mand vedblive at være Stat efter, hvad denne Bygning har kostet som Nybygning, selv med Fradrag af Forringelse